

СТАНОВИЩЕ

По процедура за придобиване на
образователна и научна степен
„Доктор”

Научно направление 8.2 „Изобразително изкуство”

Тема: **„Дрехата под влияние на пространството ”**

на **Динка Жорова Якимова – Касабова** ,
докторант към департамент „Дизайн“, НБУ
научен ръководител: доц. Елена Тодорова

от проф. д-р Бисера Вълева, СУ „Св. Климент Охридски“

1. Дисертационният труд на Динка Якимова – Касабова, представен за становище, се състои от следните части: увод, пет глави, заключение, библиография, научни приноси, както и албум с изображения, пряко свързани с научното изследване. Той, според изискванията на академичното писане, е извън общото книжно тяло. Илюстрираното приложение се състои от 80 изображения и е базата, върху която се изгражда изследването на труда както и основните изводи в дисертационния труд. Общият обем на текста е 161 страници. Трудът съдържа необходимите елементи на докторска дисертация. Библиографията обхваща 25 източника, основно заглавия на латиница (21), едно заглавие на кирилица, 135 заглавия от периодичен печат и три интернет сайта. Към общия обем на труда е представен и подробен списък с илюстрации.

2. Обектът на изследването, предметът, задачите, както и изследователската теза са конкретизирани и обособени в частта „Обща характеристика на дисертационния труд“. Тази част е по-скоро прилежаща към „Увода“. За реализация на изследването си докторантката използва смесена методология опирайки се на няколко форми на анализ като исторически, социо–психологически, както и, присъстващия в целия текст, формален анализ.

3. Изследваният проблем за корелацията – „пространство – предмет“, в случая

дрехата като такъв, както и промените, които определена социо-културна среда (пространство) налагат е интересен ракурс към една, на пръв поглед, детайлно дискутирана тема като модата. Той е овеществен в съждението, което реализира изследователските търсения на докторантката, в „огледалната проекция на пространството върху облеклото независимо дали това е храм, сцена или социална сфера, назовани най - общо с термина пространство.“ (стр. 1)

4. Като интересен акцент и предмет на изследователски фокус на Динка Якимова – Касабова може да бъде отбелязана пета глава „Нашето съвремие и дрехата - нови пространства, нова перспектива“ Докторантката акцентира върху различни предизвикателства на съвременността, които провокират нови технологии, а оттам и нов дизайн свързан с нови социо-пространства, които създават мода родееща се с концептуална скулптура и съвременни изкуства. Самата структура на главата е разделена спрямо основните направления, не само в модата, но и в изкуството от края на 90-те години до наши дни. Едното направление, най-общо, е базирано на традицията, а другото - на технологията. Докторантката успява да обоснове тезата на труда свързана конкретно и с двете направления. Интересни са примерите, които тя дава на стр. 109 свързани с Етичния моден форум и целите на ЕМФ, които реализират, споменатите в началото задачи на труда, като: „синтезът и подробното проучване на най-отчетливите фактори влияещи върху визията и функцията на дрехата.“ Както и „проучването и обобщаването на художествените и конструктивни особености на дрехата, променяща се под влиянието на различни фактори“. (стр. 2)

5. Научните приноси на труда (отделени на стр. 149) представляват изследователската целенасоченост на Динка Якимова – Касабова към обобщаване и доказване на тезата на труда, целите и подцелите му Съществени като резултати на изследването са приносите отбелязани като 4 и 7.

Това са множество от разрастващи се стилове в областта на дизайна на дрехата, които са предпоставка за иновативни дизайнерски решения. Този процес налага необходимостта от обсъждането и класифицирането на различните стилове като такива и е обвързан с актуалните разбиращения за дизайна на облеклото и неговия произход.

Разгледано е пространството като водещ елемент не само в създаването, но и в метаморфозата на дрехата. Трябва да се отбележи и принос 10, в който акцентът е върху представянето на най-новите тенденции в модния дизайн на дрехата и очертаването на възможните им посоки за развитие.

6. Независимо от фокусирането на докторантката върху методите като наблюдение и анализ на отделния случай с акцент върху визуалния материал, в глава три, подточка 3.2, е преобладаващ историческият и формалният анализ. Интересно е представянето на различни сценични изкуства, в които се забелязва влиянието на обикновеното и специфичното пространство върху дрехата. В тази част на труда като акцент може да бъде изтъкнато, че „театралния костюм има важен драматургически принос за развитието на пиесата. Може да се каже, че костюмите създават паралелна визуална наративна равнина, която допълва думите и движенията на актьора. Те са предназначени да предават определен стил и да изразяват драматургични характеристики, като същевременно придобиват психологически нюанси.“ (стр. 71) Тази и засегнатите теоретични постановки, след известно прецизиране и адаптиране на текстовете, биха били от полза в академичната подготовка на студенти от различни дизайнерски специалности, както и в областта на критиката и теорията на изкуството.

7. Чрез направените научни публикации - статии и студии в специализирани сборници като: „Мода родена на музикалната сцена“, годишно издание на НБУ, 2016г.; „Текстилни дизайнери през 60-те години на 20-ти век“, годишно научно издание на НБУ, 2017г.; „Интериорен и текстилен дизайн през 60-те години на 20 век“, 4 бр. на списание „Текстил и облекло“, (www.tok.fnts.bg), 2017г.; „Мода под влияние на кино пространството и медиите“, електронно издание (www.fashioninside.bg), 2017г.; „Субкултурата Хипи - ново пространство откриващо възможности“ (www.fashioninside.bg), 2017г.; „Традиционни текстилни техники-Шибори“, годишно научно издание на НБУ, 2017г.; резултатите от дисертационния труд имат необходимата популяризация в средата на специалистите в областта.

8. Съпътстващият труда автореферат е коректно разработен и принципно отразява всички основни идеи в цялостната разработка.

9. Препоръките, които могат да бъдат отправени към бъдещото развитие на труда, са в структурен и съдържателен аспект.

Необходим е баланс в разпределението на обема в отделните глави както и в разширяване на обема и съдържанието в увода и заключението. Библиографията би могла да се обогати със заглавия на кирилица, както и да се включат автори, които присъстват като цитирани под линия (като например Любомир Стойков, Стойков, Л. Теоретични проблеми на модата, 2006г, стр.38). В текста се срещат много имена изписани само на латиница, които, според изискванията за академично писане, би трябвало да са на кирилица, а по желание и на оригинален език. Има нужда от финална редакторска намеса.

Различни технически, както и пунктуационни пропуски има в целия текст. Тези бележки не омаловажават работата на докторантката, а са насочени към по-добрата бъдеща реализация на труда.

10. Заключение

Въз основа на теоретично-изследователските резултати и визуален материал в представения труд **„Дрехата под влияние на пространството ”**, както и оценката ми на научните публикации на докторантката, имам основание да смятам, че трудът има необходимите качества на дисертационен и да предложи на научното жури да присъди на Динка Жорова Якимова – Касабова образователната и научна степен „доктор”.

проф. д-р Бисера Вълева
СУ, „Св. Климент Охридски“
ФНПП, катедра “Визуални изкуства“

06.05.2018

София